

Posudek na diplomovou práci Nikoly Musilové *Interpretace mezistátní obchodní klauzula Nejvyšším soudem USA: srovnání Rehnquistova a Robertsova soudu.*

Cíl práce i použité metody jsou v úvodu definovány požadovaným způsobem (téma bylo možno výrazněji uvést do kontextu s novodobými proměnami konceptu federalismu). Z hlediska struktury je více než polovina textu věnována charakteristice (v druhém případě i evoluci) dvou ústavně právních fenoménů, které si autorka stanovila jako základní výzkumné kategorie, totiž hlavním výkladům Ústavy v aplikaci Nejvyššího soudu a federální regulaci mezistátního obchodu. Jejich protnutí v 80. a 90. letech 20. století, proklamované jako vlastní zadání, pak tvoří jen jednu ze tří rovnocenných částí, nikoli však jádro práce. Pokud přistoupíme na tuto perspektivu, je práce napsána kvalifikovaně, s důkladnou znalostí věci a svědčí o velmi dobré orientaci v krajně složité problematice.

Kapitola o ústavních interpretacích se vrací až k samému vzniku Ústavy, poté navazuje poválečnou situací. Z autorčina přístupu je patrné politologicko-právní (strukturalistické) školení vycházející z odkazů na teoretické autority, často však bez systematické identifikace. Tento přístup svědčí o velmi dobrém pochopení a zpracování látky (včetně vlastních názorů), je však poněkud na úkor přehlednosti a srozumitelnosti. Plyne z něho menší ohled na historické ukotvení (střídání argumentace a časových rovin, v tematických oddílech průběžně uváděny argumenty pro a proti); občas by prospěla datace a související historické kontexty (např. pokrokářská sociologizace práva pod L. Brandeisem). Čtenář se v kaleidoskopu jmen občas ztrácí, tak např. nalezne v rozmezí jedné strany (19-20) odkaz na O. W. Holmes a Jacka Balkina bez bližší identifikace (kterou by si zejména Balkin s jeho invazí kulturních kódů do právního myšlení a argumentační synkrezí zasloužil hned v úvodu).

V kapitole rekapitulující vývoj federální regulace obchodu lze obdobně pochválit velmi kompetentní zvládnutí textu v jeho faktografické i argumentační složce. V první části na srozumitelnosti bohužel opět ubírá nešvar nedostatečného časového ukotvení, střídání odkazů na dobové a současné autority, jejichž přísnější výběr by také zabránil určité roztržitosti sdělení a zkratkovitosti. Absentující dataci nahrazuje kvalitní „historický“ přehled problematiky na s. 34-51, kde autorka zdařile propojila faktografii (včetně vynikající rekapitulace judikatury významných případů) s dobovou i současnou diskusí. V této a závěrečné kapitole (Rehnquist – Roberts) se N. Musilové podařilo výborně vystihnout podstatnou stránku amerického ústavně-právního myšlení, totiž úctu k soudcovské autonomii, preferující „přisvojení“ části ústavního textu a jeho někdy násilnou legální exploataci v judikatuře, před zásahy do existujících norem. Výběr a prezentace právní argumentace svědčí

o juristické zručnosti autorky, jejím logickém myšlení a smyslu pro substanci práva a mohla by sloužit jako povinný text pro příslušné právně.

V celkovém hodnocení vychází práce jako mimořádně zdařilý pokus o postižení povahy amerického ústavně-právního systému prostřednictvím *case study* - diskusí vázaných k otázce federální regulace obchodu. V textu jasně převažují právní hlediska nad historicko-sociologickými, nicméně takto vymezený úkol splnila autorka na výbornou. Kromě průběžných připomínek mám pouze výtku k přehledu použité literatury v úvodu: spektrum autorů uvedených k ústavní interpretaci by mělo být doplněno (z celé palety přítomné v textu autorka jmenuje pouze 4, s výjimkou „postmoderního“ Balkina se vesměs jedná o různé odnože originalistů), měl by být zdůvodněn jejich výběr a formulována jejich ústavní stanoviska. Zčásti je toto opominutí napraveno v samotném textu, ale vzhledem k rozvětvenosti problému by úvodní srozumitelný přehled čtenáři usnadnil orientaci a autorce zjednodušil další výklad.

Studie N. Musilové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Čerpá z dostatečného množství zdrojů, je logicky organizována, dochází k relevantním závěrům odpovídajícím tezi. Z formálního hlediska je rovněž kvalitní, dodržuje vzorně citační disciplínu a zvláštní pochvalu zaslouží bohatá a kultivovaná čeština (téma i autorčina průprava v USA by přitom přímo nabízely anglickou mutaci).

Doporučuji k obhajobě s hodnocením: výborně

24. května 2013

Prof. Svatava Raková